

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument ze zasedání

6. 3. 2013

B7-0123/2013

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení Rady a Komise

v souladu s čl. 110 odst. 2 jednacího řádu

o posílení boje proti rasismu, xenofobii a zločinům z nenávisti
(2013/2543(RSP))

**Kinga Göncz, Sylvie Guillaume, Claude Moraes,
Juan Fernando López Aguilar, Michael Cashman,
Monika Flašíková Beňová, Ioan Enciu**
za skupinu S&D

RE\929486CS.doc

PE507.375v01-00

CS

Jednotná v rozmanitosti

CS

**Usnesení Evropského parlamentu o posílení boje proti rasismu, xenofobii a zločinům z nenávisli
(2013/2543(RSP))**

Evropský parlament,

- s ohledem na mezinárodní lidskoprávní nástroje zakazující diskriminaci, zejména Mezinárodní úmluvu OSN o odstranění všech forem rasové diskriminace (UNCERD),
- s ohledem na Evropskou úmluvu o lidských právech, a především její článek 14, který zakazuje „diskriminaci založenou na jakémkoli důvodu, jako je pohlaví, rasa, barva pleti, jazyk, náboženství, politické nebo jiné smýšlení, národnostní nebo sociální původ, příslušnost k národnostní menšině, majetek, rod nebo jiné postavení“, na její dodatkový protokol č. 12 o všeobecném zákazu diskriminace a na související judikaturu Evropského soudu pro lidská práva,
- s ohledem na článek 21 Listiny základních práv Evropské unie, podle něž se zakazuje „jakákoli diskriminace založená zejména na pohlaví, rase, barvě pleti, etnickém nebo sociálním původu, genetických rysech, jazyku, náboženském vyznání nebo přesvědčení, politických názorech či jakýchkoli jiných názorech, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotním postižení, věku nebo sexuální orientaci“ nebo na státní příslušnosti,
- s ohledem na článek 2 Smlouvy o Evropské unii (SEU), který stanoví, že „Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Tyto hodnoty jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se pluralismem, nepřipustností diskriminace, tolerancí, spravedlností, solidaritou a rovností žen a mužů.“,
- s ohledem na článek 10 Smlouvy o fungování Evropské unie, který uvádí, že „při vymezování a provádění svých politik a činností se Unie zaměřuje na boj proti jakékoliv diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace“,
- s ohledem na článek 19 SFEU, který EU svěřuje politický mandát „přijmout vhodná opatření k boji proti diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace“,
- s ohledem na článek 67 SFEU, který uvádí, že „Unie usiluje o zajištění vysoké úrovně bezpečnosti prostřednictvím opatření pro předcházení [...] rasismu a xenofobii a boj proti nim“,
- s ohledem čl. 83 odst. 2 SFEU, který uvádí, že „ukáže-li se, že sbližování trestněprávních předpisů členských států je nezbytné pro zajištění účinného provádění politiky Unie v oblasti, která byla předmětem harmonizačního opatření“, může EU pomoci směrnic

„stanovit minimální pravidla pro vymezení trestných činů a sankcí v dané oblasti“,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o rasismu, xenofobii, antisemitismu, islamofobii, nesnášenlivosti vůči Romům, homofobii, transfobii, diskriminaci, nenávisti založené na předsudcích, extremismu a přístupu EU k trestnímu právu,
 - s ohledem na Agenturu Evropské unie pro základní práva a její práci v oblasti zákazu diskriminace, rasismu, xenofobie, antisemitismu, homofobie a s nimi spojené nesnášenlivosti a z předsudků vyrůstající nenávisti¹,
 - s ohledem na čl. 110 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že boj proti rasismu, xenofobii, antisemitismu, islamofobii, nesnášenlivosti vůči Romům, homofobii, transfobii a dalším formám diskriminace, nenávisti založené na předsudcích a zločinům z nenávisti je pro EU prioritou;
- B. vzhledem k tomu, že ačkoli všechny členské státy zavedly ve svém právním řádu zákaz diskriminace s cílem propagovat rovnost všech občanů, diskriminace a zločiny z nenávisti – tj. násilí a trestné činy motivované rasismem, xenofobií, nesnášenlivostí vůči Romům, nesnášenlivostí náboženskou, sexuální orientací, genderovou identitou nebo příslušností k menšině, v souladu s neúplným výčtem pohnutek uvedeným v Listině základních práv – jsou v EU stále častější;
- C. vzhledem k tomu, že projevy, kampaně, publikace a programy, které šíří nenávist a nesnášenlivost, jsou propagovány extremistickými a populistickými politiky, jejichž strany jsou v některých členských státech zastoupeny v parlamentu, a postupně se tudíž stávají společensky akceptovaným postojem; vzhledem k tomu, že viditelnost těchto stran ve sdělovacích prostředcích a jejich vliv na politický rozhodovací proces a politickou diskusi vzrůstají;
- D. vzhledem k tomu, že je důležité, aby EU a její členské státy přijaly opatření, jež budou zaměřena na boj proti rasismu a xenofobii, a to jak v soukromé, tak i ve veřejné sféře, budou tomuto chování předcházet prostřednictvím výchovy, propagace kultury založené na respektování ostatních, jejich přijímání a toleranci a povedou rovněž k tomu, že oběti budou takové trestné činy hlásit, orgány činné v trestním řízení je budou vyšetřovat a soudní systém je bude trestat;
- E. vzhledem k tomu, že stávající hospodářská krize podkopává zásadu solidarity, na níž je založena základní vazba spojující občany EU jakožto členy téhož politického společenství; vzhledem k tomu, že problémy, jako je např. nezaměstnanost, vyloučení a nedostatek bezpečí, jsou populisticky zneužívány ve sdělovacích prostředcích a dále napomáhají šíření xenofobie;
- F. vzhledem k tomu, že EU přijala soubor nástrojů určených na boj proti těmto činům a diskriminaci, zejména směrnici Rady 2000/43/ES, kterou se zavádí zásada rovného

¹ Například: „Ukázat zločiny z nenávisti v Evropské unii: uznávání práv obětí“, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2012_hate-crime.pdf (v angličtině).

zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ (směrnice o rovnosti ras)¹, směrnici Rady 2000/78/ES, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (směrnice o rovném zacházení v zaměstnání)², rámcovou směrnicí Rady 2008/913/SVV o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva (rámcová směrnice o rasismu a xenofobii)³ a rámec EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů;

- G. vzhledem k tomu, že podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu⁴, mají členské státy povinnost chránit a podporovat oběti násilí motivovaného předsudky, aniž by je jakkoli diskriminovaly, a to ani na základě jejich právního postavení, a že podle této směrnice je možné, že oběti trestného činu spáchaného na základě předsudku či diskriminace budou potřebovat zvláštní ochranu;
- H. vzhledem k tomu, že návrh směrnice Rady, který vypracovala Komise v roce 2008, ohledně ochrany rovného zacházení mimo pracovní poměr bez ohledu na náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci (směrnice o rovnosti), Rada nepřijala ani po pěti letech diskusí, neboť několik členských států je zásadně proti tomuto návrhu;
- I. vzhledem k tomu, že Parlament opakovaně vyzýval Komisi, Radu a členské státy, aby posílily boj proti násilí a diskriminaci, k nimž dochází na základě předsudků, jako je rasismus, xenofobie, antisemitismus, islamofobie, nesnášenlivost vůči Romům, homofobie a transfobie;
- J. vzhledem k tomu, že vyzval zejména k:
- plnému provedení antidiskriminačních směrnic, které již byly přijaty, a rámcového rozhodnutí o rasismu a xenofobii, které se stane plně použitelným dne 1. prosince 2014;
 - bezodkladnému přijetí směrnice o rovnosti;
 - přezkumu rámcového rozhodnutí o rasismu a xenofobii s cílem rozšířit působnost tohoto rozhodnutí na motivaci sexuální orientací a genderovou identitou, zpřísnit jeho ustanovení a posílit jeho účinnost;
 - uznání zločinů z nenávisti, předsudků, které tyto činy motivují, a účinků, které mají na své oběti, a to jak ve vnitrostátním, tak v evropském právu, a sběru rozčleněných údajů týkajících se všech důvodů diskriminace;
 - přijetí komplexního plánu pro dosažení rovného postavení osob bez ohledu na jejich sexuální orientaci a genderovou identitu;
 - učinění kroků k posílení boje proti nesnášenlivosti vůči Romům, proti jejich diskriminaci, segregaci a nezákonnému vyhošťování a za zaručení plného výkonu jejich základních

¹ Úř. věst. L 180, 19.7.2000, s. 22.

² Úř. věst. L 303, 2.12.2000, s. 16.

³ Úř. věst. L 328, 6.12.2008, s. 55.

⁴ Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57.

práv;

- g) tomu, aby se veřejně činné osoby zdržely veřejných prohlášení, kterými by vybízely nebo naváděly k nenávisti či stigmatizaci skupin osob na základě důvodů, které uvádí neúplný seznam obsažený v článku 21 Listiny základních práv;
- K. vzhledem k tomu, že na neformálním zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci konaném ve dnech 17.–18. ledna 2013 zahájilo irské předsednictví diskusi o krocích EU pro boj proti zločinům z nenávisti, rasismu, antisemitismu, xenofobii a homofobii a zdůraznilo, že je nutná lepší ochrana a lepší shromažďování údajů a také větší nasazení vedoucích představitelů při „aktivním prosazování evropských hodnot a vytváření ovzduší vzájemného respektu vůči osobám z odlišného náboženského či etnického prostředí nebo osobám jiné sexuální orientace a při jejich začleňování“;
- L. vzhledem k tomu, že Komise nedávno varovala před rasistickými, extremistickými a populistickými politickými projevy, které společně s tím, jak se šíří hrozba násilného extremismu, mohou inspirovat „osamělé vlky“ k bezhlavému vraždění;
- M. vzhledem k tomu, že komplexní údaje týkající se všech důvodů pro diskriminaci a páčání zločinů z nenávisti jsou nezbytným nástrojem umožňujícím prokázat diskriminaci v soudním řízení, vyhodnotit účinnost právních předpisů zakazujících diskriminaci a vypracovat cílené a účinné právní předpisy a politiky;
- N. vzhledem k tomu, že všechny státy, které jsou členy Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), včetně všech členských států EU, uznaly, že zločiny z nenávisti, které se definují jako trestné činy motivované předsudky, představují problém, který musí být vyřešen prostřednictvím trestněprávních předpisů a specifických a cílených politik;
1. vyzývá Komisi, Radu a členské státy, aby posílily boj proti zločinům z nenávisti a diskriminačním postojům a chování, a to:
- a) navržením ambiciózní revize rámcového rozhodnutí Rady 2008/913/SVV, která by šla ve stopách postoje Parlamentu a jejíž výslovnou součástí by byly určité formy a projevy antisemitismu, islamofobie, nesnášenlivosti vůči Romům, homofobie a transfobie;
- b) řádným provedením rámcového rozhodnutí a stíháním xenofobie, rasismu, nesnášenlivosti vůči Romům a dalších forem násilí a nenávisti zaměřených proti jakékoli menšině, a to včetně verbálních projevů nenávisti;
- c) zajištěním toho, aby všechny relevantní trestněprávní nástroje EU, tedy i rámcové rozhodnutí, obsahovaly širokou škálu odstupňovaných trestů, včetně trestů alternativních, jako jsou například veřejně prospěšné práce, přičemž však zůstanou plně v souladu se základními právy, včetně práva na svobodu projevu;
- d) posílením úlohy vnitrostátních orgánů pověřených bojem proti diskriminaci s cílem posílit odpovědnost osob za propagaci nenávistných verbálních útoků a podněcování k zločinům z nenávisti;

- e) zahájením uplatňování komplexní strategie boje proti trestným činům z nenávisti, proti násilí motivovanému předsudky a proti diskriminaci;
- f) bezodkladným přijetím směrnice o rovnosti, která je jedním z hlavních nástrojů EU pro podporu a zaručení skutečné rovnosti v EU a pro boj proti násilí motivovanému předsudky a proti diskriminaci;
- g) přezkoumáním a posílením rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů, přičemž vezmou na vědomí nesnášenlivost vůči Romům a budou dlouhodobě podporovat její potírání;
- h) zajištěním provádění vnitrostátních strategií integrace Romů prostřednictvím pravidelných přezkumů, monitorování a podpory umožňující místním, regionálním a celostátním orgánům, aby za pomoci dostupných finančních zdrojů, včetně fondů EU, mohly vypracovat a realizovat účinné politiky, programy a iniciativy na začlenění Romů do společnosti, které budou v souladu s lidskými právy; přísným monitorováním toho, zda jsou dodržována základní práva a je uplatňována směrnice 2004/38/ES¹ o právu na volný pohyb a pobyt;
- i) systematickým vyhodnocováním dopadu a využívání osvědčených postupů vypracovaných v rámci různých relevantních programů EU (Daphne, Základní práva a občanství 2007–2013, Práva, rovnost, občanství a spravedlnost 2014–2020) a zapojením příslušných organizací občanské společnosti;
- j) zajištěním toho, aby bylo možné shromažďovat komplexní a spolehlivé údaje o zločinech z nenávisti, tj. přinejmenším vést záznamy o počtu případů nahlášených veřejností a zaznamenaných orgány, počtu odsouzení, důvodech, pro něž byly trestné činy označeny jako diskriminační, a o uložených trestech a také informace o průzkumech zaměřených na viktimizaci obětí trestných činů a týkajících se povahy a rozšíření nehlášených trestných činů, zkušeností obětí trestných činů s vymáháním práva a důvodů, které vedly k nenahlášení případu, a organizováním kampaní zvyšujících povědomí o právech mezi oběťmi zločinů z nenávisti a příslušnými orgány;
- k) zajištěním shromažďování rozčleněných údajů týkajících se všech druhů diskriminace ze strany členských států, přičemž tyto údaje by měly být využity pro účely vypracování ukazatelů v oblasti základních práv ve spolupráci s Agenturou EU pro základní práva s cílem umožnit vypracování dobře informovaných a cílených právních předpisů a politik, především v oblasti zákazu diskriminace a v rámci vnitrostátních strategií integrace Romů;
- l) podporou poskytovanou vzdělávacím programům určeným orgánům prosazování práva a justičním orgánům, jejichž účelem by bylo bojovat proti diskriminačním praktikám ze strany policie a soudů;
- m) zavedením mechanismů, které by zviditelnily zločiny z nenávisti páchané v EU tím, že zajistí, aby mohly být trestné činy motivované předsudky, jako jsou činy motivované rasismem, xenofobií, antisemitismem, islamofobií, homofobií nebo transfobií, trestány

¹ Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 77.

v rámci trestněprávního systému, byly řádně zaznamenávány a účinně vyšetřovány, jejich pachatelé byli stíháni a trestáni a obětem byla nabízena řádná pomoc, ochrana a odškodnění, čímž se oběti zločinů z nenávisti a jejich svědci podpoří ve snaze tyto incidenty hlásit;

- n) vyhověním opakované žádosti Parlamentu a vypracováním plánu pro dosažení rovného postavení osob bez ohledu na jejich sexuální orientaci a genderovou identitu;
 - o) tím, že EU podepíše Mezinárodní úmluvu OSN o odstranění všech forem rasové diskriminace, kterou všechny členské státy již ratifikovaly;
 - p) převedením do praxe příslušných závazků přijatých členskými státy v rámci mezinárodních organizací, včetně rozhodnutí Rady ministrů OBSE č. 9/09 o boji proti trestným činům z nenávisti a doporučení Výboru ministrů Rady Evropy CM/Rec(2010)5 o opatřeních pro boj proti diskriminaci na základě sexuální orientace a genderové identity;
 - q) podpořením a doplněním vnitrostátních politik a programů za konkrétním účelem potírání násilí páchaného na zdravotně postižených při provádění Evropské strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením na období 2010–2020;
 - l) začleňováním otázek spojených se všemi druhy násilí založeného na předsudcích do pracovního programu agentur EU (např. Agentury EU pro základní práva, Europolu, Evropské policejní akademie, agentur Eurojust a FRONTEX a Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu);
2. vyzývá všechny členské státy, které mají námítky ke směrnici o rovnosti a blokují ji, aby své důvody zveřejnily, a umožnily tak veřejnou diskusi o těchto důvodech;
 3. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.